

ОҚУ МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ЖИЫНТЫҒЫ

1. ШАҒЫН ДӘРІС

Құрметті әріптестер!

Бүгін біз мектеп жасына дейінгі балалармен барлық жұмыстың негізіне айналатын тәсіл туралы айтып отырмыз — бұл «Беске дейін үлгер»)» бағдарламасы.

Неліктен «беске дейін»?

Баланың өмірінің алғашқы бес жылы-бұл жеке тұлғаның, ойлаудың, сөйлеудің, мінез-құлықтың, әлеуметтік және эмоционалды дағдылардың негізі қалыптасатын ерекше, орны толмас кезең.

Мидың 90% - ы дәл осы уақытта қалыптасатыны ғылыми дәлелденген. Бес жасқа дейінгі баланың бойында қалыптасқан дағдылар-оған өмір бойы қызмет етеді.

Бұл кезең «мүмкіндіктер терезесі» деп аталады. Оны жіберіп алу-баланың әлеуетіне жетуге көмектесу мүмкіндігін жіберіп алу. Бірақ жақсы жаңалық — біз, тәрбиешілер, бұл үдеріске күн сайын, тіпті әрбір қарым-қатынас сәтінде әсер ете аламыз.

«Беске дейінүлгер» - ерте балалық шақты дамыту саласындағы жаңа ғылыми деректер негізінде әзірленген халықаралық бағдарлама (бұдан әрі — Бағдарлама). Оның басты міндеті-әр бала ойнау, қауіпсіздікті сезіну, қарым-қатынас, өзін-өзі реттеу және ойлау дағдыларын дамыту арқылы өсе алатын жағдайларды жасауға көмектесу.

Бағдарлама біздің мәдениетімізді, дәстүрлерімізді және тілімізді ескере отырып, қазақстандық контекстке бейімделді.

Бағдарлама қосымша сабақтарды немесе шығындарды қажет етпейтін 5 жасқа дейінгі балаларды дамытуға бағытталған. Ол күнделікті сәттерді — тамақтану, серуендеу, киіну, ұйықтау — даму мүмкіндігі ретінде пайдалануға үйретеді.

Бағдарламада дамудың 10 негізгі бағыты берілді:

1. Эмоциялар
2. Мәдениет және бірегейлік
3. Ата-ана/қамқоршының денсаулығы
4. Сөйлеу
5. Креативтілік
6. Қимыл дағдылары
7. Ойлау дағдылары
8. Денсаулық және тамақтану
9. Қарым-қатынас
10. Қауіпсіздік

Бұл бағыттар күн режиміне біріктіріледі және бөлек шығарылмайды.

Тәрбиешінің рөлі тек бақылаушы ғана емес, сонымен қатар дамытушы ортаның белсенді қатысушысы және жасаушысы.

Тәрбиешінің интонациясы, реакциялары, құшақтауы, сөздері, ым-ишалары-мұның бәрі баланың қауіпсіздігін, маңыздылығын, қуанышын және оқуға дайындығын қалыптастырады.

Бұл тәсілде тек әдістеме ғана емес, атмосфера да маңызды: әр баламен жылы, құрметті, эмпатикалық қарым-қатынас.

«Үлгеру» нені білдіреді?

Бұл асығыс емес. Бұл жіберіп алмау туралы:

- бала қызығушылық танытатын, бірақ оған жауап бермеген сәт;
- ол тырысуға дайын, бірақ оған уақыт берілмеген сәт;
- ол байланыс іздеп, ересек адам одан бұрылған сәт.

Үлгеру-жақын болу және жауап беру.

«Беске дейін үлгеру бағдарламасы» — бұл күрделі инновациялар туралы емес, мағынаға толы қарапайым әрекеттер туралы.

Біздің міндетіміз – «бәрін үйрету» емес, баланың өзі қуанышпен дамитын жағдай жасау. Мұны бүгін, өз тобыңызда, сол ресурстармен жасауға болады.

2. «БЕС НЕЙРОБИОЛОГИЯЛЫҚ ЖҮЙЕ» БОЙЫНША ПРЕЗЕНТАЦИЯЛАР

3. БАҒДАРЛАМАНЫҢ 10 БАҒЫТЫ ЖӘНЕ ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР (БАҒДАРЛАМАНЫҢ 10 БАҒЫТЫНА ШОЛУ)

Стандартқа сәйкес тәрбиелеу-білім беру процесінде әр баланың қызығушылықтарын, ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, жалпы адами және ұлттық құндылықтар негізінде оларды толыққанды дамыту мен әлеуетін ашу жүзеге асырылады.

Жоғарыда көрсетілген бөлімдердің Стандарт мазмұнына сәйкестігін бағалау үшін Стандарттың негізгі принциптері мен мақсатын ескеру қажет.

«Эмоциялар» - маңызды аспект, өйткені эмоционалды даму баланың тұлғасын және оның қоршаған әлеммен қарым-қатынасын қалыптастырудың негізі болып табылады. Бұл бағыт «Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру» бөлімінің мақсаты мен міндеттеріне сәйкес келеді.

«Мәдениет және бірегейлік» - стандартқа сәйкес, балаларда өздерінің мәдени ерекшеліктерін түсінуді және өзгенің мәдениетін құрметтеуді дамыту маңызды. Осыған ұқсас міндеттер «Коммуникативтік дағдыларды дамыту», «Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту» «Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру» бөлімдерінде іске асырылады.

«Ата-ана/қамқоршының денсаулығы» - ата-ананың денсаулығы баланың жалпы әл-ауқаты үшін маңызды болғанымен, Стандартта «физикалық қасиеттерді дамыту» бөлімінің міндеттері арқылы баланың денсаулығына баса назар аударылады.

«Сөйлеу» - мектепке дейінгі білім берудің негізгі құрамдас бөлігі, сөйлеуді дамыту «Коммуникативтік дағдыларды дамыту» бөлімі арқылы қарым-қатынас пен тілді үйренуге ықпал етеді.

«Креативтілік» - «Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту» және «Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту» бөлімдерінде балалардың шығармашылық танытуына ықпал ететін түрлі іс-шаралар арқылы стандартта сақталатын маңызды аспект.

«Қимыл дағдылары» физикалық дамудың маңызды бөлігі болып табылады, «физикалық қасиеттерді дамыту» бөлімінде ірі және ұсақ моториканы қамтиды.

«Ойлау дағдылары» когнитивтік дағдылар мен сыни ойлауды дамыту арқылы «Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту» және «Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту» бөлімдерінде айқындалған білім беру процесінің маңызды элементі болып табылады.

«Денсаулық және тамақтану» - денсаулық және тамақтану мәселелері балалардың физикалық дамуы мен олардың жалпы әл-ауқаты үшін маңызды және «физикалық қасиеттерді дамыту» және т. б. бөлімдерде көрсетілген.

«Қарым – қатынас» - әлеуметтік дағдылар және басқа адамдармен қарым-қатынас жасай білу баланың үйлесімді дамуы үшін маңызды, «Коммуникативтік дағдыларды дамыту», «Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту» және «Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру» бөлімдерінде қалыптасады.

Қауіпсіздік - білім беру ортасында балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мектепке дейінгі білім берудің басым бағыттарының бірі болып табылады және Стандарттың барлық бөлімдері арқылы іске асырылады.

Барлық аталған бағыттар Стандарттың негізгі міндеттеріне сәйкес келеді. Олар баланың дамуының негізгі аспектілерін қамтиды және Стандарттың міндеттеріне жету үшін қолданылуы мүмкін.

ЭМОЦИЯ БАҒЫТЫНА АРНАЛҒАН ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР:

Тәжірибелік жағдаяттар: «Бала — тәрбиеші»

Жағдаят 1: Бала жылап тұр

Жағдай: Балалар аулада ойнап жүр. Бір бала сүрініп, тізесін жарақаттап алды да, жылай бастады.

Мақсат: Тәрбиешінің баланың эмоциясына қалай жауап беретініне назар аудару.

Сұрақтар:

Сіз не істейсіз?

Қандай сөздер айтасыз?

Баланың өзін қауіпсіз және құнды сезінуі үшін не істейсіз?

Жағдаят 2: Бала басқа баланың ойыншығын тартып алды

Жағдай: Бір бала басқа біреудің ойыншығын тартып алды, ал екінші бала ашуланып, жылап қалды.

Мақсат: Қақтығысты шешудегі тәрбиешінің рөлі.

Сұрақтар:

Сіз жағдайға қалай араласасыз?

Балалардың эмоциясын қалай реттейсіз?
Әлеуметтік дағдыларды қалай дамытасыз?

Жағдаят 3: Бала сөйлемейді, тұйық

Жағдай: Бір бала топта тым тұйық, сөйлеспейді, басқа балалармен ойнамайды.

Мақсат: Тәрбиеші тарапынан қолдау мен сенімді қарым-қатынас құру.

Сұрақтар:

Сіз қандай қадамдар жасайсыз?

Қандай әрекеттер баланың ашылуына көмектеседі?

Сіз қандай ойындар немесе әдістер қолданасыз?

Жағдаят 4: Бала «жоқ» деп жауап береді

Жағдай: Тәрбиеші баладан ойыннан кейін ойыншықтарды жинауды көмектесуін сұрайды, ал бала «жоқ» дейді.

Мақсат: Шектеулер мен еркіндікті тепе-тең ұстау.

Сұрақтар:

Бұл жағдайда тәрбиешінің әрекеті қандай болуы керек?

Қалай ынталандырасыз?

Баланың еркіндігін сақтай отырып, бірлескен іс-қимылға қалай бағыттайсыз?

Жағдаят 5: Бала жаңадан келген, жылап анасын іздейді

Жағдай: Топқа жаңа бала келді. Ол жылайды, ата-анасынан айырығысы келмейді.

Мақсат: Жаңа ортаға бейімделуді жеңілдету.

Сұрақтар:

Сіз балаға қалай көмектесесіз?

Қандай сөздер, әрекеттер қолданасыз?

Бейімделу процесі қалай жүреді?

Өткізу әдістемесі:

Қатысушыларды жұптарға немесе шағын топтарға бөлу.

Әр топ жағдайды алады және сөйлейді, оны жоғалтады.

Кейін-бірлескен талқылау, реакцияларды талдау және ең жақсы стратегияларды табу.

Практикалық тапсырма: Қарым-қатынас арқылы баланы қолдау

Мақсаты:

Физикалық (дене) және вербалды әдістерді қолдана отырып, күшті тәжірибе (жылау, мазасыздық, ашулану) жағдайында баланы эмоционалды қолдау дағдыларын дамыту.

Қатысушыларға арналған нұсқаулық:

Жұпқа бөліңіз. Сіздің біреуіңіз тәрбиеші рөлін атқарады, екіншісі-күйзеліске ұшыраған бала (2-3 жас).

Жағдайлардың бірін таңдаңыз:

Анасы кеткеннен кейін бала жылайды

Бала ашуланып, ойыншықтарды жинағысы келмейтінін айтады

Бала қатты дыбыстан қорқып қалды

Бала белсенді ойыннан кейін шаршайды және тыныштана алмайды

Тәрбиеші рөлінде:

Баланың көз деңгейіне келіңіз

Физикалық контактіні пайдаланыңыз (иықтан ұстау, қолдан ұстау - келісім бойынша)

Тыныштандыратын сөздерді жұмсақ интонациямен айтыңыз.

Рөлдеріңізді ауыстырыңыз да, қайталаңыз.

Топта талқыланатын сұрақтар:

Өзін тыныш сезінуге не көмектесті?

Тәрбиешінің қандай сөздері немесе әрекеттері ерекше қолдау көрсетті?

Сіз не өзгерткен немесе қосқан болар едіңіз?

Қаласаңыз - топта қолдануға болатын өзіңіздің «тыныштық» шағын салт-дәстүріңізді әзірлеңіз.

ТІЛ БАҒЫТЫ БОЙЫНША ДЕМОНСТРАЦИЯЛАРҒА АРНАЛҒАН ЖАҒДАЙЛАР: «БАЛАМЕН СӨЙЛЕСУ», «БІРГЕ ОҚУ»

Демонстрацияларға арналған кейстер: «нәрестемен сөйлесу», «бірлесіп оқу»

1 - кейс: «Тыныш сәби» (жасы: 10 ай)

Жағдайат:

Еркін ойын кезінде тәрбиеші балалардың біреуі дыбыс шығармайтынын және көру байланысын сирек орнататынын байқайды. Ол ойыншықпен отырып, ересектердің сөзіне жауап бермейді. Тәрбиеші талап етпейді және басқа балаларға назар аударады.

Талқылау үшін сұрақтар:

Бұл жағдайда баламен қарым-қатынас жасаудың қандай тәсілдерін пайдалануға болады?

Жауап бермейтін баламен қалай сөйлесуге болады?

«Сөйлеуге дейінгі әңгіме» дегеніміз не және ол неге маңызды?

Тәжірибе:

Баламен сөйлесуді мимика, интонация, үзілістер, дыбыстардың қайталануы, қимылдардың айнасы арқылы көрсету.

2-кейс: «Жылдам оқу» (жасы: 2,5 жас)

Жағдайат:

Тәрбиеші ертегіні балаларға оқиды. Ол тез оқиды, үзіліс жасамайды, балаларға қарамайды. Бір бала сұрақ қоюға тырысады - педагог сөзін үзбеуді сұрайды. Аяқталғаннан кейін балалар жан жаққа тарап кетеді.

Талқылау үшін сұрақтар:

Неге балалар оқу процесіне қатыспады?

«Бірлесіп оқу» қандай қағидаттары бұзылды?

Оқуды интерактивті және сөйлеуді дамытуды қолдайтын не етеді?

Баланы диалогқа тарта отырып, кідірістермен ертегіні оқыңыз: «Бұдан әрі не болады деп ойлайсыз?», «Суретте кім бейнеленгенің көрсет», «Осы сөзді бірге қайталайық».

3-кейс: «Әртүрлі тілдер» (жасы: 3 жас)

Жағдайат:

Топта орыс тілінде сөйлейтін отбасынан шыққан бала пайда болды. Ол орыс тілін ішінара түсінеді, бірақ әлі сөйлемейді. Тәрбиеші байланыстан аулақ болып: «ол қазақша сөйлей бастағанша күтейік», - дейді.

Талқылау үшін сұрақтар:

Баланың ана тілін қолдау неге маңызды?

Егер тілдер сәйкес келмесе, қандай стратегияларды пайдалануға болады?

Қысымсыз «тілдік қолдауды» қалай құруға болады?

Тәжірибе:

Баламен басқа тілде сөйлесуді имитациялау: ым-ишараттарды, көрнекі кеңестерді пайдалану, сөздерді қайталау, ата-аналарды қосу.

4-кейс: «Түсініксіз сөйлеу» (жасы: 4 жас)

Жағдайат:

Бала көп сөйлейді, бірақ оның сөйлеуі әрдайым анық бола бермейді. Тәрбиеші жиі сұрақ қояды немесе жай ғана: «Жарайды, мен түсінбедім» дейді. Кейде «қалыпты» сөйлеші деп сұрайды. Бала тәрбиешімен сөйлесуден аулақ бола бастайды.

Талқылау үшін сұрақтар:

Сөйлеуі дамымаған баланы қалай қолдау керек?

Іс жүзінде «сөзді кеңейту» дегеніміз не?

Оң сөйлеу тәжірибесін қалай жасауға болады?

Тәжірибе:

«күптау + қосу» амалдарында жаттығу:

- Бала: «Мя!»

- Тәрбиеші: «Иә, сен допты қалайсың ба? Міне, қызыл доп, ол сырғып барады!»

КҮНДЕЛІКТІ РӘСІМДЕР МЕН СТРЕССТЕН ТЫС БАҒЫТТАРҒА ӨТУ ДЕНСАУЛЫҚ ЖӘНЕ ТАМАҚТАНУ, ҚАУІПСІЗДІК ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР:

Практикалық тапсырмалар: Күнделікті әдет-ғұрыптар және стресссіз өту

1-тапсырма: Ағымдағы ауысуларды талдау

Мақсаты:

Топта дағдылы сәттердің қаншалықты ыңғайлы өтетінін бағалау және кернеу аймақтарын анықтау.

Нұсқаулық:

Шағын топтарда (3-5 адамнан) сіздің балабақшаңызда келесі өткелдердің қалай өтетінін еске түсіріңіз:

Таңғы қабылдау

Ұйқыға дайындау

Серуендеуден үй-жайға өту

Тамақ ішуге дайындық

Сұрақтарға жауап беріңіз:

Көбінесе көз жасы, жанжал, қарсылық қайда пайда болады?

Болжамдылықтың қандай элементтері қолданылуда (музыка, сөздер, көрнекі кеңестер)?

Нені жақсартуға болады?

2-тапсырма: Ауысу рәсімін әзірлеу

Мақсаты:

Балалардың бір белсенділіктен екіншісіне тыныш өтуіне көмектесетін оң, қайталанатын және «жерге тұйықтау» рәсімін жасау.

Нұсқаулық:

Бір өтпелі сәтті таңдаңыз (мысалы, «серуендеуден кейін – түскі ас алдында»).

Қысқа рәсімді әзірленіз (2-3 минут), соның ішінде:

Қайталанатын сөздер, ән немесе тақпақ

Тыныс алу немесе дене жаттығулары («қолды ішке қою», «ағаш сияқты тыныс алу»)

Қосу элементі: көрнекі символ, көмекші ойыншық, дыбыстық сигнал

Бұл қалай болатынын және ересек адамның қандай рөл атқаратынын біртіндеп жазыңыз.

Топқа рәсімді ұсыңыңыз – сомдап шығуға болады.

**МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СӘЙКЕСТІЛІК БАҒЫТЫ БОЙЫНША
КЕЙСТЕР: «АТА-АНАЛАРМЕН ТҮСІНБЕУШІЛІК»,
«ҚАМҚОРЛЫҚТЫҢ ӘРТҮРЛІ КӨЗҚАРАСТАРЫ»**

Кейстер: «Ата-аналармен түсініспеушілік», «Күтімге әртүрлі көзқарас»

1 - кейс: «Біздің отбасымыз күндіз ұйықтамайды»

Жағдайат:

Үш жасар баланың ата-анасы отбасылық рәсімдер мен үйдегі күн тәртібіне байланысты, баланы күндізгі уақытта балабақшада ұйықтатпуын сұрайды. Тәрбиеші балабақшаның күн тәртібіне сәйкес балалар ұйықтауы керек және ешқандай ерекшелік болмауы керек дейді. Ата-аналар наразы, қақтығыстар туындайды.

Талқылау үшін сұрақтар:

Мұндай режимге қандай мәдени, отбасылық ерекшеліктер әсер етті?

Тәрбиеші келісімге келу үшін не істей алады?

Проблеманы қысымсыз және құнсызданусыз қалай талқылауға болады?

2-кейс: «Оны неге қолға аласыңдар?»

Жағдайат:

Бір жасар баланың анасы тәрбиешілердің баланы жиі қолға алатынына наразы. Оның ойынша, ол «дербес болуы керек» және «қолға үйренбеуі керек». Тәрбиеші ата-ананың наразылығын сезінеді және қарым-қатынастан алыстайды.

Талқылау үшін сұрақтар:

Неге отбасында осындай ұстаным болуы мүмкін?

Дене байланысының эмоционалдық әл-ауқат үшін мәнін өз көзқарасын салмай қалай түсіндіруге болады?

Сенімді қарым-қатынасты қалай құруға болады?

3- кейс: «Ұлдар жыламайды»

Жағдайат:

Әкесі әрдайым ұлына (4 жаста) былай дейді: «Жылама, сен ұл баласың!» Тәрбиеші баланың эмоциясын басатынын, шиеленіскенін көреді. Мұны талқыламақшы болған кезде әкесі былай дейді: «Баланы жыламай күшті болуға үйретеміз».

Талқылау үшін сұрақтар:

Әкесінің сөзінің артында қандай мәдени ұстанымдар тұр?

Ата-ананы ренжітпей, эмоцияны білдірудің құндылығын қалай көрсетуге болады?

Балаға қолдау көрсету үшін топта не істеуге болады?

4 - кейс: «Олар сәлем бермейді және жауап бермейді»

Жағдайат:

Кейбір ата-аналар сәлемдеспейді және педагогтармен диалогқа түспейді. Тәрбиешілер мұны құрметтемеушілік ретінде қабылдай бастайды және шеттетіледі. Уақыт өте келе отбасы мен балабақша арасындағы қарым-қатынас нашарлап барады.

Талқылау үшін сұрақтар:

Қандай мәдени айырмашылықтар немесе кедергілер ата-аналардың мінез-құлқына әсер етуі мүмкін?

Қандай вербалды емес қатысу түрлері отбасы үшін маңызды болуы мүмкін?

Егер ата-аналар бастама жасамаса, олармен қалай байланыс орнатуға болады?

Бұл жағдайларды келесі мақсаттарда пайдалануға болады:
жұпта және үштікте ойнау («тәрбиеші – ата – ана-бақылаушы»);
шағын топтардағы талқылаулар;
диалог жүргізу және «серіктестікке шақыру» бойынша ұсыныстар әзірлеу.

4. ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР:

Жұмыс шағын топтарда жүргізіледі (4-5)

1. Талқылау: даму күн режимінде қайда «жасырылады»? (15 мин)

Қатысушыларға сұрақ:

Күнделікті қандай сәттерде сіз бұл туралы ойланбастан баланың дамуын ынталандырасыз?

Жауап мысалдары:

Жуыну кезінде: «мұрныңызды табайық!», «Су қай жерде ыстық немесе суық?»

Тамақтану кезінде: «сорпаның түсі қандай?», «Біз бүгін не жейміз — көкөністер немесе жемістер?»

Қорытынды: күнделікті сәттер = даму мүмкіндігі.

2. «Күн режимі + даму мақсаты» кестесімен жұмыс (15 мин)

Әр топ кестені алады және оны бір күндік мысалмен толтырады:

Режимдік сәт	Даму мүмкіндіктері	Сөз тіркесінің / ойынның мысалы
Таңертеңгі қабылдау	Эмоционалды байланыс, бейімделу	“Сені көргеніме қуаныштымын! Сен бүгін аспан сияқты көк футболка киіп келіпсің!»
Гигиеналық процедуралар	Сенсорлық, дербестік	“Сабын көпіршіктері жүгірді!»
Таңғы ас	Сөйлеу, салыстыру, таңдау	“Қайсысы көп-ботқа немесе алма?»
Серуен	Моторика, бақылау	“Құстардың ән айтқанын тыңда. Ағаштың қайсысы биік?»
Күндізгі ұйқы	Өзін-өзі реттеу, тыныштық рәсімдері	“Біз көзімізді жұмып, беске дейін санаймыз...»

Толтырғаннан кейін топтар өз идеяларымен бөліседі.

3. Шағын кейс: “әдеттегіден жаса-дамытушы” (10 мин)

Қатысушыларға типтік жағдайлар ұсынылады:

1) бала тамақтанғысы келмейді

2) баланың ұйықтар алдында ашулануы бар

3) дәретханаға кезек, балалар күтеді

Тапсырма: осы сәттерді ойынға немесе дамытушылық тәжірибеге қалай айналдыру керектігін ойлаңыз.

Шешімдердің мысалдары:

Кейіпкер енгізіңіз

ұйқыға жатар кезінде тыныш музыка немесе ертегі оқу

жұмбақтар ойнау, қол шапалақтау немесе күту кезінде санамақтарды айту

5. КЕЙСТЕР: ЖАС ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН ЕСКЕРЕ ОТЫРЫП, ОЙЫН КЕҢІСТІГІН ҚҰРУ

Кейстер: жас ерекшеліктерін ескере отырып ойын кеңістіктерін құру

1-кейс: «Бала бәрін аузына салады» (1-2 жас)

Жағдайат:

2 жасқа дейінгі балаларға арналған топта педагог сұрыптау үшін ұсақ заттармен (түймелер, тастар, банкалардағы үрме бұршақ) ойын аймағын ұйымдастырды. Бірнеше минуттан кейін бала элементтердің бірін ауызға салды. Тәрбиеші үстелдің бәрін жинап алып, балаларға ойнауға тыйым салады.

Талқылау үшін сұрақтар:

Аймақты жоспарлау кезінде қандай қателер жіберілді?

Ортаны сенсорлы жасқа қалай бейімдеуге болады?

Қандай қауіпсіз материалдарды ұсынуға болады?

2 - кейс: «Ешкімнің үй ойнағысы келмейді» (3-4 жас)

Жағдайат:

Сюжеттік-рөлдік ойынның бұрышында ыдыс-аяғы мен ойыншық жиһазы бар әдемі безендірілген «үй» тұр. Бірақ балалар онда ойнамайды. Оның орнына топтық бөлмеде жүгіруді немесе басқа ойын кеңістігінде жиналуды жөн көреді.

Талқылау үшін сұрақтар:

Неге балалар аймақты елемей отыр?

Жағдайға немесе материалдарға не өзгертуге болады?

Балаларды сюжеттік-рөлдік ойынға қалай тартуға болады?

3-кейс: «Құрылыс аймағындағы ретсіздіктің орын алуы» (4-5 жас)

Жағдайат:

Құрылыс аймағында үлкен жұмсақ текшелер, блоктар, машиналар берілген. 10 минуттан кейін топта шу шығып, балалар жүгіріп, материалдар үшін ұрысады. Бір бала мұнараға жабылып, басқаларын жібермейді.

Талқылау үшін сұрақтар:

Балалардың мінез-құлқы орта туралы не айтады?

Еркіндік те, құрылым да болуы үшін кеңістікті қалай ұйымдастыру керек?

Педагог бастаманы тоқтатпай өзара әрекеттестікті қалай саралай алады?

4-кейс: «Кілемде ойнау бәріне кедергі келтіреді» (аралас жас)

Жағдайат:

Топ 2,5-тен 5 жасқа дейінгі балаларды қамтиды. Бір аймақ - машинкасы бар кілем. Кіші балалар қатты ойнайды, үлкендер шуға шағымданады және «сурет салу үшін тыныштық» сұрайды. Тәрбиеші қызығушылықты қалай бөлісуді білмейді.

Талқылау үшін сұрақтар:

Аймақтарға бөлудің қандай принциптерін қолдануға болады?

Бір топтағы дамудың әртүрлі деңгейін қалай ескеруге болады?

Балаларды кеңістіктегі қақтығыстарды шешуге тартуға бола ма?

Практикалық тапсырма: Шағын ойын аймағын жобалау

Мақсаты:

Балалардың жас талабына сай келетін ойын ортасын жобалауды үйрену, дамуды ынталандырады және бастаманы қолдайды.

Қатысушыларға арналған нұсқаулық:

3-5 адамнан тұратын шағын топтарға бірігіңіз.

Әрбір топқа жас ерекшелігі беріледі:

1-топ: 1-2 жастағы балалар

2-топ: 2-3 жастағы балалар

3-топ: 3-4 жастағы балалар

4-топ: 4-5 жастағы балалар

Сіздің жасыңыздағы балалардың даму ерекшеліктерін талдаңыз:

Моторика деңгейі

Коммуникативтік дағдылар

Эмоционалдық қажеттіліктер

Сенсорлық, рөлдік, құрылыс немесе қимылды ойындарға қызығушылық

Шағын ойын аймағын жобалаңыз, ол:

Қауіпсіз және қол жетімді

Кемінде 3 ойын элементінен тұрады (мысалы: сенсорлық үстел, үй, конструктор, сюжеттік аймақ, жұмсақ бұрыш және т.б.)

Еркін ойнауға итермелейді

Ересектерге фасилитатор немесе бақылаушы ретінде қосылуға мүмкіндік береді

Аумақтың схемасын сызыңыз немесе оны флип-картада жасаңыз.

Атауын жазу:

Аймақтың атауы

Мақсаты/міндеті

Қандай даму саласын қолдайды («Беске дейін үлгер» бойынша: дене, ақыл, қатынас және т.б.).

Жобаңызды басқа топтарға ұсыныңыз (презентацияға 3-5 минут).

Талқылау үшін сұрақтар:

Осы жас үшін кеңістікті ұйымдастыру кезінде нені ескеру аса маңызды?

Баланың бастамасы мен ересектердің қатысуы арасындағы теңгерім қандай болуы тиіс?

Қандай ұсақ-түйектер кеңістікті шынымен «ойын» және «тартымды» етеді?

Қосымша: топтар схемалармен алмаса алады.

6. РЕФЛЕКСИЯ

Жұпта жұмыс істеу: тәжірибе алмасу, шешім табу.

Топтық талқылау: кедергілер (шамадан тыс жүктеме, материалдардың жетіспеушілігі, әріптестер мен ата-аналардың қарсылығы).

